

نوعثمانی‌گری اردوغان و تقابل با محور مقاومت: تحلیل شهید امیرعبداللہیان از سیاست ترکیه در سوریه

با روی کار آمدن اخوانی‌ها در مصر و تونس در جریان بهار عربی، راست‌گرایان در ترکیه که نماینده آنها را حزب «عدالت و توسعه» تشکیل می‌داد «احیای امپراتوری عثمانی» نوین را در دستور کار قرار دادند. تحلیل شهید امیرعبداللہیان وزیر فقید کشورمان را درباره تفکر اردوغان در سوریه بخوانید.

به گزارش سایت خبری پُرسون، شهید امیرعبداللہیان وزیر فقید خارجه کشورمان در تحلیل خود که در کتاب «صبح شام» چاپ انتشارات سوره مهر، در توضیح ریشه‌های توسعه طلبی ایدئولوژیک ترکیه در سوریه، به این نکته اشاره می‌کند که «بعد از حاکمیت چهره‌های اخوان المسلمین در تونس و مصر برای حکومت ترکیه، که متمایل به تفکر اخوانی داشتند، فرصت جدیدی فراهم شد تا بیش از پیش در منطقه به ایفای نقش بپردازد. ترکیه در آن دوران تحت تأثیر اندیشه سیاسی آقای احمد داود اوغلو وزیر خارجه وقت بود که رساله دکترایش را هم درباره «عمق راهبردی ترکیه و احیای تفکر نوعثمانی» نوشته است»

از این رو شهید عبداللہیان با تأکید به این نکته که «اندیشه بازگشت ترکیه به بزرگی و قدرت دوران عثمانی در منطقه شامات (صبح شام: صفحه ۹۲)» محور اصلی حکمرانی اردوغان را نشان می‌داد به پیوند تاریخ و ایدئولوژی در تفکر رئیس جمهور کنونی ترکیه اشاره می‌کند که از سال‌ها قبل با پدید آمدن بستر جنگ داعش در سوریه، کوشش کرد در شمال ترکیه نیروهای نیابتی خود را علیه بشاراسد هدایت کند.

تفکر «نوعثمانی‌گری» اردوغان، از آنجا او را بیشتر مصمم کرد که با روی کار آمدن اخوانی‌ها در مصر و تونس در جریان بهار عربی، راست‌گرایان در ترکیه که نماینده آنها را حزب «عدالت و توسعه» تشکیل می‌داد «احیای امپراتوری عثمانی» نوین را در دستور کار قرار دادند. به این ترتیب اردوغان می‌توانست با دستکاری مہرہ‌های سیاسی در کشورهای درگیر بهار عربی، «محور عثمانی نوین» را در برابر "محور مقاومت" شکل دهد و ترکیه را به عنوان «مدل ایده آل دموکراسی اسلامی» در کشورهای عربی معرفی کند.

موضوعی که به نظر می‌رسید در آن روزها کشورهای حاشیه خلیج فارس هم با ترکیه در سقوط اسد هم نظر و هم هدف بودند و تلاش می‌کردند ایران را از پشتیبانی بشار اسد ناامید کنند. امیر عبداللہیان در توضیح این رویکرد کشورهای عربی می‌گوید:

«در منطقه‌های کشورهایی که تلاش زیادی کردند، جمهوری اسلامی ایران را متقاعد کنند از حمایت سوریه دست بردارد اول ترکیه بود و پس از آن قطر سال ۱۳۹۱ در اوج بحران سوریه بعضی کشورها به دلیل این تصور بازیگران و کنشگران بین‌المللی و منطقه‌ای که در کمتر از چند هفته حکومت بشار اسد سقوط خواهد کرد. فراموش نمیکنم وزیر خارجه وقت ترکیه آقای «احمد داود اوغلو» و آقای «شیخ حمد»، که نخست‌وزیر و وزیر خارجه قطر بود و نیز آقای «شیخ خالد العطیه، وزیر مشاور در امور خارجه قطر در آستانه ماه مبارک رمضان به صورت فشرده و جداگانه به تهران سفر کردند و در جلساتی که من هم در آن حضور داشتم با دکتر علی اکبر صالحی وزیر خارجه و آقای دکتر سعید جلیلی نماینده مقام معظم رهبری و دبیر شورای عالی امنیت ملی دیدار کردند نه در این دیدارها سعی کردند فضای روانی مذاکرات را به نفع خود سنگین کنند.» (صبح شام: صفحه ۵۹)